

Lietuvos Respublikos Seimui

2017-01-09 Nr. 17.2-232

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO SUTIKIMO PATRAUKTI SEIMO NARĮ MANTĄ ADOMENĄ BAUDŽIAMOJON ATSAKOMYBĖN

Lietuvos Respublikos generalinėje prokuratūroje 2016-09-15 gauta Vilniaus apygardos teismo 2016-09-14 nutartis privataus kaltinimo byloje Nr. 1-281-851/2016 (toliau – Nutartis). Nutartimi Vilniaus apygardos teismas kreipiasi į Lietuvos Respublikos generalinį prokurorą su prašymu kreiptis į Lietuvos Respublikos Seimą (toliau – Seimas) dėl leidimo patraukti Seimo narį Mantą Adomeną baudžiamojon atsakomybėn ar kitaip suvaržyti jo laisvę.

Nutartyje nurodoma, kad Vilniaus apygardos teismas gavo pareiškėjos Rūtos Janutienės 2016-05-09 skundą privataus kaltinimo tvarka, kuriuo prašoma pripažinti pareiškėją nukentėjusiąja ir civiline ieškove baudžiamojoje byloje, kreiptis į Lietuvos Respublikos generalinį prokurorą su prašymu kreiptis į Seimą dėl Seimo nario Manto Adomėno noliečiamybės panaikinimo, pripažinti Mantą Adomeną kaltu padarius Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso (toliau – BK) 154 straipsnio 1 dalyje numatytą nusikalstamą veiką, skirti jam įstatyme numatytą bausmę ir priteisti iš Manto Adomėno 5000 eurų neturtinės žalos atlyginimo. Taip pat nurodoma, kad iš teismui pateikto skundo turinio matyti, kad pareiškėja ją šmeižiančia informacija laiko 2015-09-11 Seimo patalpose sušauktos spaudos konferencijos „Dėl pradėtos šmeižto kampanijos“ metu Manto Adomėno viešai išsakytus teiginius: „<...> kaip plačiai žinoma politiką bei žiniasklaidą sekančių žmonių sluoksniuose, Rūta Grinevičiūtė-Janutienė paskatų be didelių pinigų negamina <...>“; „<...> neaiškios kilmės milijonai ir perkamos žurnalistės <...>“; „<...> kad perkama ir parduodama žiniasklaida <...>“. „Jeigu pažiūrėsime, už kokių interesų visą laiką stovėjo ir kokius interesus stūmė Rūta Grinevičiūtė-Janutienė, tai, be abejo, sąsajos su Rytų kaimynės pastebimais interesais, na jos labai akivaizdžios <...>. <...> Rūta Janutienė galėtų pasidomėti savo pačios ryšiais, pernelyg glaudžiais ryšiais, su labai abejotinų interesų grupėmis“.

Iš Nutarties turinio ir baudžiamosios bylos medžiagos matyti, kad į 2016-09-14 Vilniaus apygardos teisme surengtą taikinomąjį posėdį Mantas Adomėnas neatvyko, nors pastarajam šaukimas į posėdį įtektas asmeniškai, neatvykimo priežasčių teismui nenurodė. Teismui konstatavus, kad Mantas Adomėnas į taikinomąjį posėdį neatvyko be svarbios priežasties, vadovaujantis Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso (toliau – BPK) 413 straipsnio 7 dalimi nutarta spręsti privataus kaltinimo skundo perdavimo nagrinėti teisiamaajame posėdyje klausimą.

Nutartyje taip pat konstatuota, kad, perduodant bylą nagrinėti teisiamaajame posėdyje, turi būti priimta teismo nutartis, kuria turi būti išsprendžiami klausimai, susiję su suinteresuotų asmenų procesinės padėties nustatymu (nurodomas nukentėjusysis, kaltinamasis, nusikalstamą veiką numatantis įstatymas, kviestini liudytojai) ir galimu procesinių prievartos priemonių taikymu (BPK 233 straipsnis), todėl, negavus Seimo sutikimo dėl Seimo nario Manto Adomėno patraukimo baudžiamojon atsakomybėn, nėra galimybės tęsti privataus kaltinimo proceso.

Pagal BK 154 straipsnio 1 dalį atsako tas, kas paskleidė apie kitą žmogų tikrovės neatitinkančią informaciją, galinčią paniekinti ar pažeminti tą asmenį arba pakirsti pasitikėjimą juo. Už šio nusikaltimo padarymą numatytos alternatyvios bausmės – bauda, laisvės apribojimas, areštas arba laisvės atėmimas iki vienerių metų.

Lietuvos Respublikos Konstitucijos 62 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad Seimo narys be Seimo sutikimo negali būti traukiamas baudžiamojon atsakomybėn, suimamas, negali būti kitaip

suvaržoma jo laisvė. BPK 3² straipsnyje numatyti baudžiamojo proceso ypatumai asmeniui, kuris pagal Lietuvos Respublikos įstatymus turi imunitetą nuo patraukimo baudžiamojon atsakomybėn. Šio straipsnio 1 dalyje nurodyta, kad nusikalstamą veiką padariusiam asmeniui, kuris baudžiamojon atsakomybėn gali būti patrauktas tik kompetentingos institucijos leidimu, baudžiamasis procesas pradedamas, tačiau jam negali būti surašytas pranešimas apie įtarimą, jis negali būti apklausiamas kaip įtariamasis ar pripažįstamas įtariamuoju, negali būti suimamas, negali būti kitaip suvaržoma jo laisvė. Kitos procesinės prievartos priemonės šiam asmeniui taikomos tiek, kiek tai nedraudžiama pagal Lietuvos Respublikos įstatymus ar tarptautinės teisės normas. Lietuvos Respublikos Seimo statuto 22, 23 straipsniai numato, kad dėl Seimo nario noliečiamybės atėmimo į Seimą turi kreiptis Lietuvos Respublikos generalinis prokuroras.

Mantas Adomėnas, kuris privataus kaltinimo tvarka yra kaltinamas padaręs nusikalstamą veiką, numatytą BK 154 straipsnio 1 dalyje, Nutarties priėmimo dieną buvo praeitos kadencijos (2012–2016 metų) Seimo nariu, o nuo 2016-11-14 yra naujos kadencijos (2016–2020 metų) Seimo narys. Jis naudojasi Seimo nario noliečiamybe, numatyta Lietuvos Respublikos Konstitucijos 62 straipsnio 2 dalyje ir Lietuvos Respublikos Seimo statuto 22 straipsnio 3 dalyje, t. y. jis, kaip Seimo narys, be Seimo sutikimo negali būti traukiamas baudžiamojon atsakomybėn, suimamas, negali būti kitaip suvaržoma jo laisvė.

Įvertinus šias Lietuvos Respublikos Konstitucijos, Lietuvos Respublikos Seimo statuto nuostatas, nustatytas faktines aplinkybes, Nutarties argumentus ir jos rezoliucinės dalies apimtį, akivaizdu, kad tolesnis baudžiamasis procesas (privataus kaltinimo Mantui Adomėnui bylos nagrinėjimas Vilniaus apygardos teisme) būtų negalimas, negavus Seimo sutikimo patraukti Seimo narį Mantą Adomėną baudžiamojon atsakomybėn ar kitaip suvaržyti jo laisvę (BK 3² straipsnis).

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Konstitucijos 62 straipsnio 2 dalimi, Lietuvos Respublikos Seimo statuto 22 straipsnio 3 dalimi,

p r a š a u:

Lietuvos Respublikos Seimą leisti patraukti Lietuvos Respublikos Seimo narį Mantą Adomėną baudžiamojon atsakomybėn ar kitaip suvaržyti jo laisvę.

Generalinis prokuroras

Evaldas Pašilis